

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Mart Helme
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 12.11.2019 nr 1-6/1925-1

Meie 26.11.2019 nr 1.2-4/136-2

Vastus "Siseministri määruste muutmine seoses isikut tõendava dokumendi menetluses kogutavate andmete täpsustamisega" eelnõule

Siseministeerium esitas Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi PPA) kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks siseministri määruse „Siseministri määruste muutmine seoses isikut tõendava dokumendi menetluses kogutavate andmete täpsustamisega“ eelnõu.

Siseministri 18. detsembri 2015. a määruses nr 77 „Isikutunnistuse, elamisloakaardi, digitaalse isikutunnistuse, Eesti kodaniku passi, meremehe teenistusraamatu, välismaalase passi, ajutise reisidokumendi, pagulase reisidokumendi või meresõidutunnistuse väljaandmise taotlemisel esitatavate tõendite ja andmete loetelu ning väljaandmise tähtajad“ tehtavate muudatuste osas on PPA-l järgnevad kommentaarid:

Punkti 5 kohaselt täiendatakse paragrahvi 25 lõiget 1 punktiga 5 järgmises sõnastuses:
„5) kirjaliku kinnituse, et isik on nõus temale dokumendi väljaandmisega ja andmete edastamisega Politsei- ja Piirivalveametile, teda on teavitatud tema andmete töötlemise eesmärkidest, andmete säilitamise tähtaegadest ja isikuandmete kaitse alastest õigustest ning ta on tutvunud ja nõustub dokumendile kantud sertifikaatide kasutustingimustega, mida käsitatakse selle dokumendi taotlemisena.“. Hetkel jääb ebaselgeks kuidas antud dokumendi taotlus PPA-le jõuab. Seega palume täiendada sõnastust nii, et oleks selge mil viisil, millise aja jooksul antud dokumendi originaaltaotlus PPA-le jõuab. Tegemist on dokumendi väljaandmise alusdokumendiga ja seepärast on oluline sätestada tingimused kuidas, millises ajaraamis antud taotlus PPA-ni jõuab ja juhised olukorraks kui antud taotlus ei jõua PPA ettenähtud tingimustel või ajaraamis (nt PPA õigus dokumendi väljaandmisest keeldumine). Lisaks leiame, et isiku teavitamiskohustust tema andmete töötlemise eesmärkidest, andmete säilitamise tähtaegadest ja isikuandmete kaitse alastest õigustest peaks käsitlema e-residentide menetluse üleselt. Käesoleva muudatusega keskendutakse ainult kaaluka avaliku huvi menetluse muutmisele, kuid sarnane lähenemisviis teavitamisest võiks olla ka kõigi teiste e-residendi taotluste puhul.

Punkti 7 ettepanek muuta paragrahvi 25 lõikega 4 tuuakse sisse, et vajalik on kirjalik kinnitus dokumendi väljastamise kohta, mis edastatakse PPA-le. Teeme ettepaneku täiendada sõnastust nii, et oleks üheselt mõistetav, et antud väljaandmise kinnitus on PPA-le aluseks dokumendi sertifikaatide aktiveerimiseks ilma milleta PPA-l puudub alus sertifikaate aktiveerida. Lisaks teeme ettepaneku piiritleda ajaraam, mille jooksul antud kinnitus peab jõudma PPA-le ja sätestatud tingimused kuidas peaks PPA käituma olukorras kui antud kinnitus ettenähtud aja jooksul PPA-le ei jõua (näiteks kaardi kehtetuks tunnistama).

Siseministri määruse „Siseministri määruste muutmine seoses isikut tõendava dokumendi menetluses kogutavate andmete täpsustamisega“ eelnõu seletuskirja 1.1. Sisukokkuvõtte esimest punkti palume täpsustada nii, et isik peab esitama oma isiku foto ja koopia isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest või muu samaväärse tõendi.

Eelnõu seletuskirja 1.1. Sisukokkuvõtte teises punktis palume täiendada sõnastust järgnevalt //... ning teab sertifikaatide kasutustingimustest tulenevaid õigusi ja kohustusi./

Eelnõu seletuskirja 2. Eelnõu eesmärgi sõnastust palume täiendada nii, et eesmärgiks on viia vastavusse kaaluka avaliku huvi korral e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise menetlus kooskõlla eIDAS määruse ja usaldusteenustele kehtivate nõuetega.

Eelnõu seletuskirja 3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüsis on kirjas, et eelnõu § 1 punktide 1 ja 2 muudetakse määruse pealkirja ja preambulat viisil, et määruse pealkiri kajastaks dokumendi väljastamise korda. Siin on mõeldud pigem vist „dokumendi väljaandmist tervikuna, mitte ainult väljastamise osa“.

Eelnõu seletuskirja 3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüsi osa eelnõu § 1 punkti 3 palume täiendada viisil, et isik peab esitama oma isiku foto ja koopia isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest või muu samaväärse tõendi.

Eelnõu seletuskirja 3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüsi osa eelnõu § 1 punkti 5 täpsustus tekitab segadust, kuna jääb arusaamatuks, kas siseminister otsustab e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise või kaaluka avaliku huvi olemasolu üle. Eelnevates aruteludes on Siseministeeriumi seisukoht olnud, et siseminister otsustab kaaluka huvi olemasolu ja PPA pädevuses on otsustada e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise üle. Praeguses seletuskirja sõnastuses jääb väljaandmise otsustusõiguste jaotus ebaselgeks.

Eelnõu seletuskirja 6. Määruse mõjude kokkuvõttes on kirjas, et eelnõus kavandatud muudatused on tehnilist laadi ega oma üldiselt olulist mõju. PPA hinnangul ei ole tegemist tehnilist laadi muudatustega, kuna tehnoloogilisi arendusi antud muudatustega ette ei ole nähtud. Tegemist on sisulise kaaluka avaliku huvi alusel e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise menetluse läbiviimise protsessi täiendamise ja sätestamisega.

Määruse mõjude kokkuvõttes on kirjas, et muudatused aitavad kaasa, et selgitada välja, mis eesmärgil soovib taotleja e-residendi digitaalset isikutunnistust kasutada ja teha tema suhtes senisest tõhusamat taustakontrolli, tagamaks riigi julgeolekut ning selgitamaks välja ja ennetada dokumendi väärkasutamise võimalikku riski. Esitatud eelnõu muudatusettepanekud ei aita PPA hinnangul selgitada välja, mis eesmärgil soovib taotleja e-residendi digitaalset isikutunnistust kasutada ja teha tema suhtes senisest tõhusamat taustakontrolli, tagamaks riigi julgeolekut ning selgitamaks välja ja ennetada dokumendi väärkasutamise võimalikku riski, kuna isik ei taotle e-residendi digitaalse isikutunnistust omaalgatuslikult.

Eelnõu seletuskirja 7. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulude alalõigus on kirjas, et määruse rakendamiseks on vaja arendada Politsei- ja Piirivalveameti menetlusinfosüsteemi. PPA hinnangul eelnõu muudatustega ei kaasne arendusi ega ka arenduskulusid.

Eelnõu seletuskirja 8. Määruse jõustumise ajaks on määratud 1. jaanuaril 2020. aastal. PPA tõlgendab seda nii, et enne rakenduskuupäeva ei võeta menetlusse ühtegi KAH alusel e-residendi digitaalse isikutunnistust taotlust.

Eelnõu seletuskirja 9. Määruse eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon osas palub PPA kindlasti kaasata koostööstajate ringi ja arvamuse avaldamiseks ka Riigi Infosüsteemide Ametile ja SK ID Solution AS-le, kuna nad osalesid aktiivselt antud protsessi väljatöötamisel ja muudatuste panekute tegemises.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Krista Aas
peadirektori asetäitja arenduse alal